

**МОНІТОРИНГ КОРДОНУ УВКБ ООН
НА МІЖНАРОДНИХ ПУНКТАХ ПЕРЕТИНУ КОРДОНУ
(Кордони між Україною, Молдовою та Європейським
Союзом)
ЖОВТЕНЬ 2024 РОКУ**

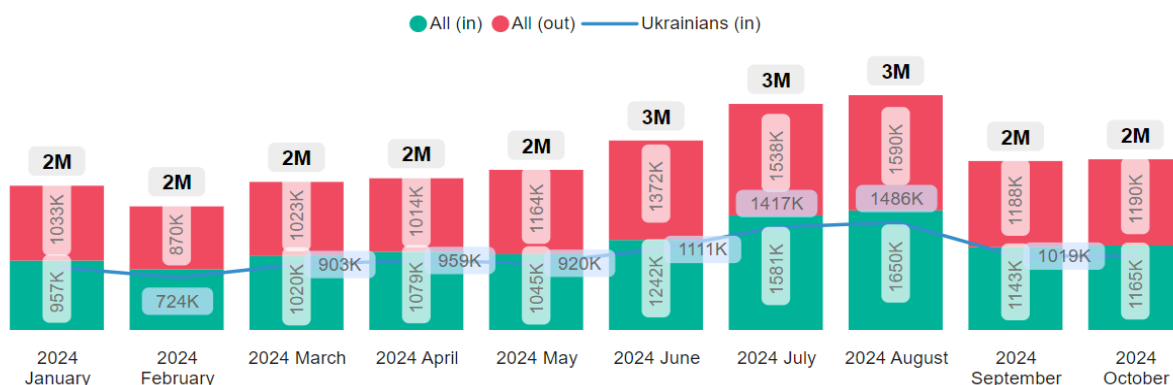
Пасажири, які очікують проходження паспортного контролю на вокзалі Чоп для виїзду за кордон, жовтень 2024. © Neeka.

З середини березня 2022 року УВКБ ООН та його місцеві НУО-партнери «Право на захист» (ПнЗ), «НЕЕКА» (НІКА) та «Десяте квітня» (ДК) провели моніторинг кордону на 30 пунктах пропуску між Україною та Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією та Молдовою. Групи моніторингу кордону надають інформацію, правову допомогу, консультації з питань захисту та соціальну підтримку людям, які залишають Україну в пошуках міжнародного захисту, а також тим, хто повертається в Україну.

1. Огляд Транскордонних переміщень (в'їзд і виїзд)

У 2024 році транскордонна мобільність скоротилася порівняно з 2023 роком. З січня по жовтень 2024 року Державна прикордонна служба України зафіксувала 23,7 млн перетинів кордону, що на 800 000 менше, ніж за аналогічний період 2023 року. Тенденції до зниження транскордонної мобільності, які спостерігалися у вересні, із різким скороченням перетину кордону, продовжилися у жовтні 2024 року. Ймовірно, це пов'язано із закінченням сезону відпусток у серпні та настанням осені та зими.

Ukraine western border movement (in and out)

Фігура 1. Кількість людей, які перетинають міжнародні кордони з Польщею, Словаччиною, Угорщиною та Румунією. Цифра не включає дані про перетин кордону з Молдовою. Джерело: Державна прикордонна служба України (ДПСУ)

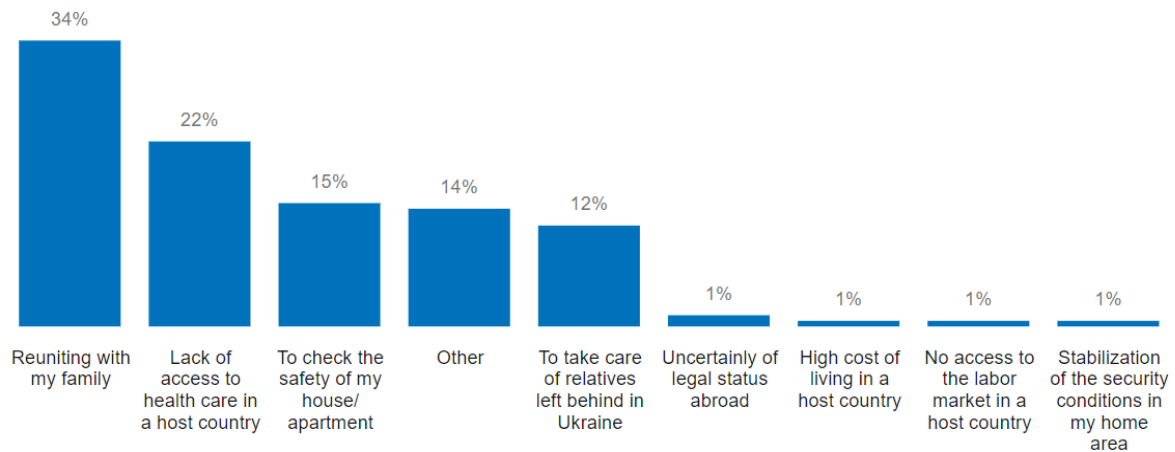
2. Основні результати моніторингу

У жовтні 2024 року остаточна кількість людей, що виїхали, була вищою за кількість людей, які приїхали: з України, кількість людей, які виїхали була на 25 тис. осіб більше, ніж приїхали. З тих, хто залишив країну, 25% повідомили, що залишили Україну вперше з початку повномасштабного вторгнення Росії. 60% виїжджаючих не впевнені щодо тривалості перебування за кордоном. Проте 56% респондентів заявили, що мають намір повернутися, якщо ситуація стабілізується.

З тих, хто повернувся в Україну в жовтні 2024 року, переважна більшість – 85% прибули лише з короткостроковими візитами, а саме:

- **Запланована тривалість перебування в Україні.** У 2024 році прикордонний моніторинг спостерігав відносно стабільну картину тривалості перебування тих, хто в'їжджає в Україну. З січня по жовтень 2024 року переважало короткострокове перебування – 84%, тоді як 9% прибулих заявили, що планують залишитися більше ніж на 1 місяць, а 7% прибулих – назавжди. Результати прикордонного моніторингу за жовтень 2024 року відповідають цим тенденціям.
- **Причини повернення в Україну:** У жовтні 2024 року трьома основними причинами повернення в Україну були: возз'єднання з сім'єю (34%), труднощі з доступом до медичної допомоги в приймаючій країні (22%) та перевірка залишеного майна (15%). Ще однією сталою причиною повернення протягом 2024 року був догляд за родичами в Україні, про який у жовтні повідомили 12%. Такі фактори, як висока вартість життя в країні перебування, відсутність можливостей для існування та невизначеність правового статусу за кордоном, згадали лише по 1% респондентів.
- **Основні потреби після повернення в Україну:** Були згадані дві основні потреби: доступ до ліків і грошова допомога. Хоча робота, догляд за дітьми та спеціальні соціальні послуги для людей похилого віку також згадувалися, ці потреби вказали значно менша частка респондентів, ймовірно, через короткостроковий характер більшості повернень.

Main reasons to return

Малюнок 2: Основні причини повернення в жовтні 2024 року. Дані на основі прикордонного моніторингу УВКБ ООН у 2024 році.

3. Відкрита інформація Державної прикордонної служби України щодо транскордонного переміщення

- Продовжується тенденція спроб незаконного перетину кордону чоловіками призовного віку. У жовтні ДПСУ публічно повідомила про такі спроби, включно з двома особливо помітними випадками, у яких фігурували [19](#) і [14 чоловіків відповідно](#).
- ДПСУ повідомила про **випадок**, коли чоловік призовного віку намагався повернутися в Україну через зелений кордон, не знайшовши роботу в ЄС. Попередньо він нелегально покинув країну.
- У жовтні 2024 року ДПСУ оприлюднила сім випадків затримання контрабандистів, які організовували незаконний перетин кордону чоловіками призовного віку.
- За даними ДПСУ, чоловіки призовного віку все частіше намагаються перетнути кордон, використовуючи різні тактики, зокрема одруження з жінками з інвалідністю I чи II групи,

підробку документів, що підтверджують звільнення від проходження військової служби, а також нещодавно повідомлені випадки з підробленими свідоцтвами про народження дітей, щоб уникнути призову на військову службу та можливість перетину кордону.

ІНФОРМАЦІЯ З ПРИКОРДОННИХ ПУНКТИВ ВІД ПАРТНЕРІВ

- Спеціалісти з моніторингу кордону відзначили збільшення кількості людей, які виїжджають на зимовий сезон, разом з тим зазначаючи про плани повернутися після його завершення. У жовтні 2024 року 25% тих, хто виїжджає, повідомили, що їх виїзд пов'язаний з відсутністю доступу до енергетичних послуг, зокрема електрики, опалення та води.
- Спеціалісти з моніторингу кордону помітили поживлення виїзду українців з Дніпропетровської області та підтверджують продовження тенденції виїзду людей із Сумської та Харківської областей з України через постійне погіршення безпекової ситуації.
- Виявлена раніше тенденція, що неповнолітні особи чоловічої статі, які наближаються до 18 років, виїжджають з країни у супроводі родичів, зберігається. У жовтні 2024 року дітей без супроводу не виявлено.
- Також спеціалісти з моніторингу кордону повідомили про випадок сім'ї з Покровська Донецької області, яка намагалася виїхати з України, але не мала біометричних проїзних документів. Хоча це було поширеною проблемою на початку повномасштабного вторгнення, пізніше про неї не повідомляли. Сім'ї дозволили покинути Україну та в'їхати до Польщі, з планами поїхати далі.

4. Надано підтримку на прикордонних переходах у жовтні 2024 року

У жовтні 2024 року партнери УВКБ ООН, «Право на захист», НЕЕКА та «Десяте квітня», здійснили **268 моніторингових візитів до ПП Польщі, Словаччини, Угорщини, Румунії та Молдови**. Під час цих візитів партнери УВКБ ООН надали різні форми підтримки **1 400 особам**, які перетнули кордон. Ця підтримка включала низку послуг, у тому числі 1 325 випадків консультування щодо питань захисту та 204 випадків надання правничої допомоги, і ще 49 осіб отримали соціальний супровід.

Загалом із січня по жовтень 2024 року партнери УВКБ ООН надали підтримку майже **14 000 особам**, які перетнули кордон.

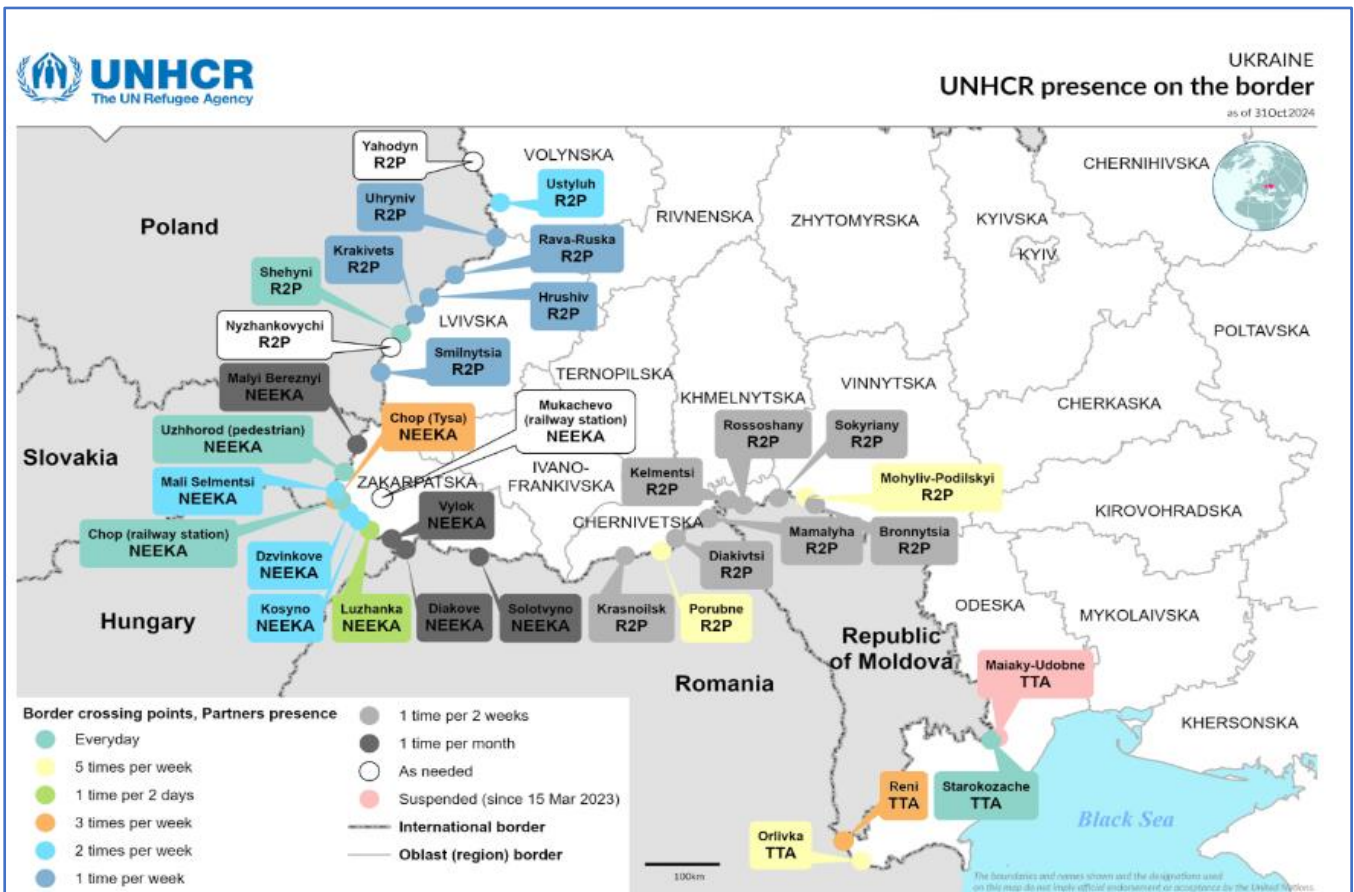
Примітка до методології

З січня по жовтень 2024 року партнери УВКБ ООН опитали на кордоні загалом 28 424 особи. У жовтні 2024 року партнери УВКБ ООН опитали 2 210 осіб (з них 69% жінок 18-59 років, 16% чоловіків 18-59 років, 6% жінок 60+ років, 9% чоловіків 60+ років і 3% осіб з інвалідністю).

З середини березня 2022 року УВКБ ООН розгорнуло групи моніторингу кордону через місцевих партнерів-НУО для надання інформації та допомоги людям, які перетинають кордон із країнами ЄС (Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія) та Молдова. Ці команди надають інформацію, правову допомогу, консультації щодо захисту та соціальну підтримку людям, які залишають Україну в пошуках міжнародного захисту, а також тим, хто повертається до країни.

Групи прикордонного моніторингу проводять індивідуальні бесіди з особами, які виїжджають та в'їжджають з України. Метою цих співбесід є збір інформації про індивідуальні обставини, причини переїзду та їхні потреби у захисті. Методологія моніторингу кордону зосереджена на оцінці та реагуванні на захист і гуманітарні потреби людей, які перетинають кордон між Україною та країнами ЄС і Молдовою. Групи проводять інтерв'ю, збирають дані та надають необхідну підтримку з метою посилення заходів захисту та забезпечення благополуччя тих, хто перебуває в процесі переміщення.

Результати моніторингу ґрунтуються на індивідуальних інтерв'ю з людьми, які перетинають кордон, як на в'їзд, так і на виїзд з України, а також на інших спостереженнях прикордонників.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ:

- Перегляньте «Огляд моніторингу кордону за липень 2024 року» [ТУТ](#), серпень 2024 [ТУТ](#), вересень 2024 [ТУТ](#).
- Завітайте на портал Операційних даних по Україні, щоб отримати більше інформації [ТУТ](#).
- Відвідайте веб-сайт УВКБ ООН в Україні [ТУТ](#).

КОНТАКТИ ТА ПОСИЛАННЯ:

- Електронна пошта: Олена Черепова, радник з питань захисту, cherepov@unhcr.org
- Телефон: +38 044 288-9710
- Twitter: www.twitter.com/UNHCRUkraine
- Фейсбук: www.facebook.com/UNHCRKyiv
- Instagram: www.instagram.com/unhcr_ukraine